

♭: Franc Križnar

franc.kriznar@siol.net

In the World of Classics / V svetu klasike – Sorarmonica

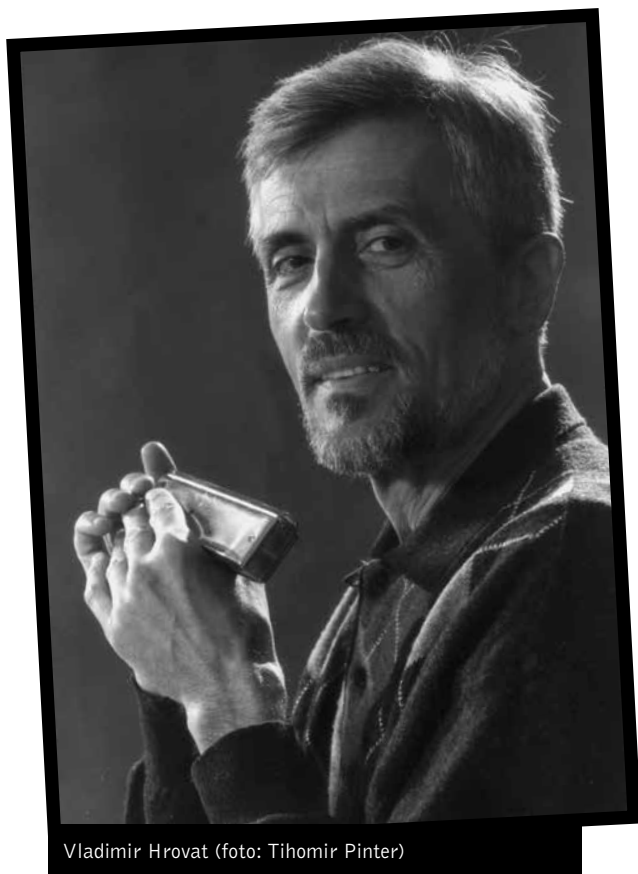
Koncertni ansambel ustnih harmonik, CD, Ljubljana, 2016

Tokrat gre za diskografski prvenec vodilnega slovenskega sestava ustnih harmonikarjev. V njem igra osmerica, po štiri ženske in štirje moški različnih generacij ljubiteljev glasbe iz različnih krajev cele države. Nekateri izmed njih igrajo tudi na druga glasbila, ne le na ustne harmonike ali morda slovensko bolj popularno, orglice, s čimer prispevajo k obogatitvi reper-

toarja. Ta je sestavljen iz stare in nove klasike (zato tudi tak naslov cedejke s približno 48 minut muzike): klasiki, ali prirejene glasbi evropskih skladateljev J. Gallusa Carniolusa, J. S. Bacha, n. n. skladatelja iz 18. stol., W. A. Mozarta, A. Foersterja, R. Schumanna, N. Paganinija in M. Ravela. V repertoar ansambla *Sorarmonica* sodi še umetniška obdelava (priredbe) ljudske in lahke oz. zabavne glasbe z različnih koncev sveta. Vse to pripravlja umetniški vodja in član ansambla, »prva violina« med njimi, Vladimir Hrovat (roj. 1947). Je poklicni glasbenik violinist, multiinstrumentalist, koncertni solist na ustni harmoniki in večkrat nagrajeni skladatelj. Kot izvajalec je posebno dragocen slovenskim orkestrom, saj je odličen izvajalec prav na ustno harmoniko in mnoga nekonvencionalna brenkala, ki se občasno pojavljajo v simfonični literaturi (balalajka, banjo, lutnja, mandolina ...), hkrati pa je edini slovenski avtor glasbene literature za ustno harmoniko in orkester. Tudi glasbo za omenjeno cedejko je v celoti priredil V. Hrovat.

Ansambel *Sorarmonica* (ime izhaja iz Sore, vasi, kjer je sedež ansambla, ob reki Sori pri Medvodah, in armonica iz. harmonica, angl. orglice oz. ustna harmonika) se v razmeroma kratkem času (ustanovljen 2013) lahko pohvali z velikim številom nastopov ob različnih priložnostih, na različnih prizoriščih, v različnih deželah (Slovenija, Hrvaška, Francija, Nemčija, Esto-

Vladimir Hrovat (foto: Tihomir Pinter)

nija, Velika Britanija, Italija in nazadnje (2016) Tajvan/Kitajska. Slovijo po tem, da je njihov največji uspeh lahko le v prostorih z dobro naravno akustiko, zato tudi veliko nastopov v cerkvenih prezbitarijih. Ansambel poleg najbolj običajne oktetske zasedbe (8 izvajalcev) pogosto nastopa tudi v ad hoc zasedbah. Tako je tudi na tej plošči, ki jo enakovredno zastopa (prirejena) slovenska kot druga zahodnoevropska glasba: za trio, kvartet in oktet ustnih harmonik; izvajalci so: Vladimir Hrovat, Simona Perme, Dinko Hrabrić, Polona Jeršin, Valentin Bogataj, Mira Vidic, Andrej Primc in Maja Nemanič. Na prvem mestu je to seveda naš (nepogrešljivi) Gallus in (Hrovatova) priredba 8-glasnega madrigala *Tempore felici multinumerantur amici/Komur se sreča smehlja, prijateljev šteje obilo* iz skladateljeve zbirke 47 madrigalov *Moralia* (1596). Tudi mimo mnogo bolj priljubljenega baročnega instrumentalnega skladatelja J. S. Bacha ne more ne prireditelj (Hrovat) in ne ansambel (*Sorarmonica*): *Coral iz Kantate, BWV 147*, in popularna *Air* iz orkestrske *Suite* v D-duru, BWV 1068. Nekaj popularne baročne glasbe iz 18. stol. je predstavljene v izboru (5) *Menuetov iz starih časov*. V izvedbi *trio* (Mira Vidic, Simona Perme in Vladimir Hrovat) je to še 5-stavčna Mozartova *Serenada*, KV 349 b. Gre za najbolj obsežnejšo skladbo na celi plošči (več kot 13 min.) in seveda z nenadkriljivo Mozartovo svileno glasbo, prirejeno za te prav tako svilene instrumente, ustne harmonike ali orglice. Drugi slovenski fragment prestavlja priredbo popularnega *moškega zbora* (a cappella) *Večerni ave*, tokrat v kar najbolj adekvatni instrumentalni preobleki iz izvirnega 4-glasnega stavka za kvar-

tet ustnih harmonik (Mira Vidic, Valentin Bogataj, Simona Perme in Vladimir Hrovat). Iz nemške (klavirske, instrumentalne) romantike je morda še najbolj logičen preskok v osem ustnih harmonik, kar predstavlja Schumannovo *Sanjarjenje* iz klavirskega ciklusa v 13 stavkih (od 30 skiciranih) *Otroški prizori*, op. 15, št. 7 (1838). Njen 7. stavek predstavlja omenjeni F-durov izvirnik. Pred koncem plošče se v priredbi glasbe N. Paganinija (*Fanfara – Capriccio* št. 14) iz popularnega skladateljevega ciklusa 24 solističnih violinskih capricciov še enkrat pojavi trio ustnih harmonik. Kronska skladba te plošče je zagotovo veliki finale s priredbo orkestrskega *Bolera* M. Ravela (1928–29). Več kot osemminutno skladbo prične popularni (mali) boben (-ček; prim. notni primer), seveda tokrat z ustno harmoniko (Simona Perme). Skladba zagotovo tudi v svetovnem pogledu pomeni rariteto in je kljub vseskozi prevladujoči perfekciji različnih kombinacij (zasedb in uglastev) ustnih harmonik vrhunski poustvarjalni credo. *Bolero* je španski ples v $\frac{3}{4}$ -taktovskem načinu, soroden španski *seguidilli* in v ritmu podoben *polonezi*; uveljavil se je ok. 1780. Plesalec pa se sam spremlja s kastanjetami, v Ravelovem primeru je to mali boben, v Hrovatovi priredbi pa so tako ali tako vse ustne harmonike, orglice. Nenavaden je seveda pri tem generalni crescendo od samega začetka pa do konca skladbe pa četudi zdaj s kar osmimi ustnimi harmonikami. V (izvirni) orkestrski izvedbi so še številni orkestrski instrumenti, tukaj pa le ustne harmonike, seveda najrazličnejših registrov in velikosti.

Posnetki za tole ploščo so nastali na koncertu ansambla *Sorarmonica* (v živo) v mariborski Unionski dvorani 7. apr. 2016, popravki pa v studiih *Burja* in *Sora*, 13. in 25. 4. 2016. (Glasbeni) producent je umetniški vodja ansambla V. Hrovat, tonski mojster pa Jani Rednak. Pri (do)končnem oblikovanju zvočne podobe je sodelovala še M. Nemanič. Cedejko je založilo *Kulturno društvo Sorarmonica* iz Ljubljane. Priloženi ovitek plošče je natisnila *Amigra* iz Mirna. V njem pa so objavljene v glavnem kritike, ocene iz tujega tiska: Estonija, Velika Britanija, Italija..., kar je v teh časih morebitnega prepleta (domačih) informacij in vse večjih možnosti medsebojnih vplivov ter seveda z neverjetnim razvojem ITK-tehnologije še najbolj nevtralnno, da ne zapišem (mednarodno) referenčno. Kaj več o ansamblu, plošči sami in še čem, predvsem pa o aktualnih dogodkih ansambla, lahko preberete na spletu *Sorarmonica*: www.sorarmonica.si.

